

**ИНСТРУКЦИЯ ЗА КОНТРОЛА ПО ОТСТРАНЯВАНЕ И ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА
КУХНЕНСКИ ОТПАДЪЦИ, ПОЛУЧЕНИ ОТ ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ И ВОДНИ
ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА, ИЗВЪРШВАЩИ МЕЖДУНАРОДЕН
ТРАНСПОРТ, СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ 1069-2009-ЕС.**

Инструкцията се състои от въведение и два раздела:

Раздел I – Контрол на отпадъци от въздушни транспортни средства.

Раздел II – Контрол на отпадъци от морски транспортни средства.

Съдържание:

Въведение.

1. Обхват, и приложение на инструкцията.
2. Определения.
3. Събиране, транспортиране и проследяемост.
4. Регистрация и одобрение на оператори, обекти или предприятия.
5. Контрол и инспекции.
 - А/. Самоконтрол на предприятията.
 - Б/. Официален контрол.
6. Списъци на одобрените предприятия за обслужване на кухненски отпадъци. /СЖП/.

Раздел I – Контрол на отпадъци от въздушни транспортни средства.

А/. Управление на кухненските отпадъци /категория 1/ /СЖП/.

Б/. Унищожаване на кухненските отпадъци /СЖП/.

Раздел II – Контрол на отпадъци от морски транспортни средства.

Приложения:-Търговски документ.

Въведение.

Инструкцията се базира на Регламент **1069-2009-ЕС**, изменен с Директива **2010-63-ЕС**, на Регламент **142-2011-ЕС** както и на **Закона за БАБХ, Закона за ВМД** и останалите национални законови уредби.

1. Обхват и приложение на инструкцията.

Регламент **1069-2009-ЕС** третира **страничните животински продукти /СЖП/**.

1). Той установява правила за здравето на животните и общественото здраве:

а) приложими за: събирането, превозването, складирането, обработката, преработката и използването или унищожаването на страничните животински продукти, с цел да се предотврати риска за здравето на животните или общественото здраве;

б) приложими за: пускане на пазара, вноса, транзитно преминаване и износа (ГЛАВА III, Член 41).

Регламента според **Раздел 4, Член 8(е)** се отнася и за **кухненски отпадъци, когато са:** - от превоз по международни линии; или **ж) смеси от материал от категория 1 с материал от категория 2 или с материал от категория 3, или с материал и от двете категории.**

Материалите от категория 1 се събират, превозват и идентифицират без неоправдано забавяне Те според чл. **12 т.**

а) се унищожаван като отпадък чрез изгаряне;

i) пряко, без предварителна преработка; или

ii) след преработката му, ако това се изисква от компетентния орган — чрез стерилизация под налягане, и трайно маркиране на получения материал;

б) ако материалът от категория 1 е отпадък — унищожаван или оползотворяван чрез съвместно изгаряне:

i) пряко, без предварителна преработка; или

ii) след преработка, ако това се изисква от компетентния орган — чрез стерилизация под налягане, и трайно маркиране на получения материал;

в) в случай на материал от категория 1, различен от посочения в член 8, буква а), подточки i) и ii) — унищожаван чрез преработка чрез стерилизация под налягане, трайно маркиране на получения материал и заравяне в разрешено депо;

г) в случай на материал от категория 1, посочен в член 8, буква е) — унищожаване чрез заравяне в разрешено депо;

д) използван като гориво за горене, със или без предварителна преработка; или

е) използван за производството на производните продукти, посочени в членове 33, 34 и 36, и пускан на пазара в съответствие с тези членове.

2. Определения:

За целите на регламента се прилагат следните определения: (чл.3)

1). „**странични животински продукти**“ означава цели тела или части от тялото на умрели животни, продукти от животински произход или други

продукти, получени от животни, които не са предназначени за консумация от човека, включително яйцеклетки, зародиши и сперма;

2). „**производни продукти**“ означава продукти, получени след една или повече обработки, преобразувания или стъпки в преработката на странични животински продукти;

3). „**продукти от животински произход**“ означава продукти от животински произход съгласно определението в точка 8.1 от приложение I към Регламент (ЕО) № 853/2004;

4). „**труп**“ означава труп съгласно определението в точка 1.9 от приложение I към Регламент (ЕО) № 853/2004;

5). „**животно**“ означава всяко гръбначно или безгръбначно животно;

6). „**селскостопанско животно**“ означава:

а) всяко животно, отглеждано, уговявано или развъждано от хората и използвано за производство на храни, вълна, козина, пера, обработени или необработени кожи или всякакви други продукти, получени от животни, или за други селскостопански цели;

б) нечифтокопитни животни (еквиди);

7). „**диво животно**“ означава всяко животно, което не се отглежда от хората;

8). „**домашен любимец**“ означава всяко животно, принадлежащо към животински вид, който обичайно се храни и отглежда, но не се консумира от хората, за неселскостопански цели;

9). „**водни животни**“ означава водни животни съгласно определението в член 3, параграф 1, буква д) от Директива 2006/88/ЕО;

10). „**компетентен орган**“ означава централният орган на държава-членка, компетентен да осигури съответствие с изискванията на настоящия регламент или всеки орган, на който е делегирана такава компетентност; тук се включва, когато е необходимо, съответният орган на трета държава;

11). „**оператор**“ означава физическите или юридическите лица, под чийто действителен контрол се намират странични животински продукти или производни продукти, включително превозвачи, търговци и ползватели;

12). „**ползвател**“ означава физическите или юридическите лица, които използват страничните животински продукти и производните продукти за специални хранителни цели, изследователска дейност или за други специфични цели;

13). „**обект**“ или „**предприятие**“ означава всяко място, на което се извършва дейност, включваща боравене със странични животински продукти или производни продукти, различно от риболовен кораб;

14). „**пускане на пазара**“ означава всяко действие, което има за цел продажба на странични животински продукти или производни продукти на трето лице в Общността или всяка друга форма на доставка срещу заплащане или безплатно на такова трето лице или съхраняване с цел доставка на такова трето лице;

15). „**транзитно преминаване**“ означава движение през Общността от територията на трета държава до територията на друга трета държава, което е различно от движение по море или по въздух;

16). „**износ**“ означава движение от Общността към трета държава;

17). „**трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ТСЕ)**“ означава всички трансмисивни спонгиформни енцефалопатии съгласно определението в член 3, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 999/2001;

18). „специфичен рисков материал“ означава специфичен рисков материал съгласно определението в член 3, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕО) № 999/2001;

19). „стерилизация под налягане“ означава преработването на странични животински продукти след тяхното довеждане до размер на частиците до не повече от 50 mm до вътрешна температура над 133 °С за не по-малко от 20 минути без прекъсване при абсолютно налягане от най-малко 3 bar;

20). „оборски тор“ означава всички животински екскременти и/или урина от селскостопански животни, различни от риба, отглеждана в развъдници, със или без сламена постеля;

21). „разрешено депо“ означава депо, за което е издадено разрешително в съответствие с Директива 1999/31/ЕО;

22). „органични торове“ и **„подобрители на почвата“** означава материали от животински произход, използвани поотделно или заедно за поддържане или подобряване на храненето на растенията, на физичните и химичните свойства и биологичната активност на почвата; те могат да включват оборски тор, неминерализирано гуано, съдържание на храносмилателния тракт, компост и остатъци от храносмилането;

23). „отдалечен район“ означава район, в който животинската популация е толкова малка и който е толкова отдалечен от обектите или предприятията за унищожаване, че мерките, необходими за събиране и транспортиране на страничните животински продукти, биха създали прекалено много затруднения в сравнение с унищожаването им на място;

24). „храни“ или **„хранителни продукти“** означава храни или хранителни продукти съгласно определението в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

25). „фуражи“ или **„фуражни продукти“** означава фуражи или фуражни продукти съгласно определението в член 3, точка 4 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

Страничните животински продукти се делят на 3 категории: **Първа, втора и трета.**

Материали от **категория 1** за целите на настоящата инструкция са:

- **кухненски отпадъци от превозни средства, движещи се в трансграничния трафик;**

- **смеси на материали от категория 1 с материали от категория 2 или категория 3 или с двете категории, включително.** Останалите продукти от 1-ва категория са изброени в Регламент 1069-2009-ЕС ,(Раздел 4,чл.8)

(Забележка: продуктите от категории 2 и 3 не са обект на тази инструкция и не са изброени. За справка Раздел 4,чл. 9 и 10 от Регламента).

3. Събиране, транспортиране и проследяемост.

- Операторите събират, идентифицират и транспортират страничните животински продукти без ненужно забавяне и при условия, които не допускат появата на рискове за общественото здраве и здравето на животните. (Дял I, ГЛАВА I, Раздел 1, Член 21,(1.).

- Операторите гарантират, че по време на транспортирането им страничните животински продукти и производните продукти се придружават от **търговски документ** или, когато това се изисква от настоящия регламент или от мярка, приета в съответствие с параграф 6 — **от здравен сертификат.** (2)

- Операторите, които изпращат, транспортират или получават странични животински продукти или производни продукти, водят отчет за пратките и свързаните с тях търговски документи или здравни сертификати. (чл.22 (1)

- Посочените в параграф 1 оператори трябва да имат системи и процедури, за да идентифицират:

а) другите оператори, на които са доставени техните странични животински продукти или производни продукти; и

б) операторите, от които те са получили доставки.

Тази информация се предоставя на компетентните органи при поискване.(2.)

4. Регистрация и одобрение на оператори, обекти или предприятия.

За целите на регистрацията операторите: .

а) преди започване на дейността уведомяват компетентния орган за всички контролирани от тях обекти или предприятия, които участват във всеки един етап от производството, транспортирането, боравенето, преработката, съхранението, пускането на пазара, разпространението, употребата или унищожаването на странични животински продукти или производни продукти;

б) предоставят на компетентния орган информация относно:

i) категорията на използваните странични животински продукти или производни продукти под техен контрол;

ii) естеството на извършваните дейности, при които като изходен материал се използват странични животински продукти или производни продукти(Раздел 2,чл.23)

Не се изисква уведомяване с оглед регистрация по отношение на дейности, във връзка с които обекти, произвеждащи странични животински продукти, вече са одобрени или регистрирани съгласно Регламент (ЕО) № 852/2004 или Регламент (ЕО) № 853/2004, а също така и за дейности, във връзка с които обектите или предприятията вече са одобрени в съответствие с член 24 от регламент 1069-2009.

5. Контрол и инспекции.

А/. Самоконтрол на предприятията.

Операторите въвеждат, прилагат и поддържат процедури за самоконтрол в своите обекти или предприятия с цел наблюдаване спазването на настоящия регламент. Те гарантират, че страничните животински продукти или производните продукти, за които има подозрения или е известно, че не съответстват на настоящия регламент, не напускат обекта или предприятието, освен когато са предназначени за унищожаване.(Раздел 3, Член 28)

Б/. Официален контрол.

Компетентният орган на равни интервали от време упражнява официален контрол и надзор върху боравенето със страничните животински продукти и производните продукти, включени в приложното поле на настоящия регламент. Когато упражнява официален контрол, компетентният орган може да отчита съблюдаването на ръководствата за добра практика. (Член 45 1,2,3).

Ако официалният контрол и надзорът, осъществен от компетентния орган, покажат неизпълнението на едно или повече изисквания на настоящия регламент, компетентният орган предприема съответни действия. (Член 46
Тези действия се изразяват в **Спиране, оттегляне на одобрение и забрана** на дейностите.

Компетентният орган налага, в съответствие с естеството и сериозността на недостатъците и възможните рискове за общественото здраве и здравето на животните, временна или постоянна забрана на операторите, посочени в член 23, параграфи 1 и 3 и член 24, параграф 1, да извършват дейност по настоящия регламент, в зависимост от случая, след получаване на информация, сочеща:

- а) неизпълнение на изискванията на общностното законодателство; и
- б) появата на потенциални рискове за общественото здраве или здравето на животните от тази дейност.

Експертите на Комисията може да извършват проверки на място в сътрудничество с компетентните органи на държавите-членки, дотолкова доколкото това е необходимо за еднообразното прилагане на настоящия регламент.

Държавата-членка, на чиято територия се извършва проверката, оказва на експертите необходимото съдействие за изпълнението на техните задачи.

Комисията информира компетентния орган за резултатите от извършените проверки. 2.

Мерки за прилагане на настоящия член може да се приемат в съответствие с процедурата по регулиране, посочена в член 52, параграф 3, по-специално по отношение на процедурата за сътрудничество с националните органи. (Член 49)

6. Списъци на одобрените предприятия за обслужване на /СЖП/ (кухненски отпадъци).

-Всяка държава-членка изготвя списък на обектите, предприятията и операторите, одобрени или регистрирани в съответствие с настоящия регламент на нейната територия.

-Тя определя официален номер на всеки одобрен или регистриран обект, предприятие или оператор, който номер идентифицира обекта, предприятието или оператора по отношение естеството на неговите дейности.

-Държавите-членки посочват, ако е приложимо, официалния номер, определен на обекта, предприятието или оператора съгласно друго общностно законодателство.

-Държавите-членки предоставят на Комисията и на другите държави-членки достъп до списъците на одобрени или регистрирани обекти, предприятия и оператори.

-Държавите-членки поддържат актуални списъците на одобрени или регистрирани обекти, предприятия и оператори, и предоставят достъп до тях на останалите държави-членки и на обществеността. 2.

-Мерките за прилагане на настоящия член може да се приемат в съответствие с процедурата по регулиране, посочена в член 52, параграф 3, по-специално по отношение на:

- а) формата на списъците, посочени в параграф 1; и
- б) процедурата за предоставяне на достъп до списъците, посочени в параграф 1. (Член 47).

Раздел I – Контрол на отпадъци от въздушни транспортни средства.

А/. Управление на кухненските отпадъци /категория 1/ /СЖП/.

1. Българската Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ) чрез Дирекция Граничен контрол, контролира събирането и обезвреждането на кухненските отпадъци (Категория 1), получени при трансграничните полети от трети страни на въздухоплавателни средства. - чл.3 (1) 3 от Закона за БАБХ и чл.7,т.(1)3 от ЗВМД/.

2. Оператора (собственик) за управление на кухненските отпадъци /СЖП/от въздушните транспортни средства, извършващи международен транспорт, е отговорен за тяхното прибиране, съхранение, транспортиране и унищожаване.

3. Унищожаването на кухненските отпадъци /СЖП/ се извършва в одобрени от компетентния орган предприятия .

4. БАБХ изготвя списък на одобрените и регистрирани оператори и предприятия за обработка на кухненски отпадъци/СЖП/.

5.Официалните ветеринарни лекари на ГИП контролират спазването на изискванията на Регламент 1069 -2009-ЕС по отношение на прибирането, съхранението, транспортирането и унищожаването на /СЖП/.

Б/.Унищожаване на кухненските отпадъци/СЖП/.

- Събирането и съхранението на кухненските отпадъци /СЖП/ се извършва от регистриран оператор в специално одобрени за целта помещения.

- Кухненските отпадъци /СЖП/ се събират и превозват в запечатана нова опаковка или херметически затворени контейнери и в специални превозни средства, маркирани със стикер, на който са обозначени фирмата, количеството и дата.

- Съхранението до извозването става при подходящи хладилни условия.

- Превозните средства и контейнери за многократно използване, както и оборудването и апаратите за многократно използване, които са били в контакт със странични животински продукти или преработени продукти трябва:

а) да бъдат почиствани, измивани и обеззаразявани след всяка употреба;

б) да бъдат поддържани в чисто състояние; и

в) да бъдат чисти и сухи преди употреба и със съпроводителен търговски документ по образец в три екземпляра.

- Контейнерите за многократно използване трябва да бъдат предназначени изключително само за определен продукт, доколкото е необходимо за предотвратяване рисковете от кръстосано замърсяване.

- Персоналът зает с дейността по обработване на СЖП трябва да е снабден със защитно облекло, полиетиленови престилки, маски и ръкавици за еднократна употреба, които след това се унищожават.

- Пратката се придружава от Търговски /или друг / документ. Той се издава в три екземпляра (един оригинал и две копия). Оригиналът придружава пратката до крайното местоназначение. Получателят и превозвачът запазват по едно копие.

-Търговските документи са по определен от Регламента образец.

Търговският

документ и (или) ветеринарно-санитарният сертификат, трябва да бъдат

съхранявани в продължение на две години за представяне пред компетентния

орган. Те трябва да указват:

- а) датата на изнасяне на материалите от предприятието;
- б) описанието на продуктите, включително информацията, посочена в гл. I,
- в) количеството материал;
- г) мястото на произход на материала;
- д) името и адреса на превозвача;
- е) името и адреса на получателя и, при необходимост, номера на одобрението му; и
- ж) при необходимост:
 - i) номера на одобрението и предприятието на произход; и
 - ii) естеството и методите за преработка.

- След унищожаването на кухненските отпадъци/СЖП/ фирмата извършила това, издава потвърдителна бележка за унищожаването на продукта.

ПРИЛОЖЕНИЯ към Раздел I:

Търговски документ:

Раздел II – Контрол на отпадъци от морски транспортни средства.

A/. Управление на кухненските отпадъци /СЖП- категория 1/.

1. Българската Агенция по Безопасност на Храните (БАБХ) чрез Дирекция Граничен контрол, контролира събирането и обезвреждането на кухненските отпадъци (Категория 1), получени при акостиране на кораби на пристанищните гранични инспекционни пунктове - чл.3 (1) 3 от Закона за БАБХ и чл.7, т.(1)3 от ЗВМД/.

2. Оператора (собственик) за управление на кухненските отпадъци /СЖП/ от морските транспортни средства, извършващи международен транспорт, е отговорен за тяхното прибиране, съхранение, транспортиране и унищожаване.

3. Унищожаването на кухненските отпадъци /СЖП/ се извършва в одобрени от компетентния орган предприятия или чрез заравяне в разрешено депо (член 8,(е), Регл.1069-2009 -ЕС).

4. БАБХ изготвя списък на одобрените и регистрирани оператори и предприятия за обработка на кухненски отпадъци /СЖП/.

5. Официалните ветеринарни лекари на ГИП контролират спазването на изискванията на Регламент 1069 -2009-ЕС по отношение на прибирането, съхранението, транспортирането и унищожаването на /СЖП/ при акостирането на плавателните съдове.

Б/. Унищожаване на кухненските отпадъци /СЖП/.

- Събирането и съхранението на кухненски отпадъци /СЖП/ се извършва от регистриран оператор в специално одобрени за целта помещения.

- Кухненските отпадъци /СЖП/ се събират и превозват в запечатана нова опаковка или херметически затворени контейнери в специални превозни средства, маркирани със стикер, на който са обозначени фирмата, количеството и дата.

- Съхранението до извозването става при подходящи хладилни условия.

- Превозните средства и контейнери за многократно използване, както и оборудването и апаратите за многократно използване, които са били в контакт със странични животински продукти или преработени продукти трябва:

